

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ-ΤΜΗΜΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

Ακαδημαϊκό Έτος 2018-2019, Εαρινό Εξάμηνο

ΨΥ-471 ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ & ΟΡΓΑΝΩΣΙΑΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ**Διδάσκουσα: Δέσποινα Ξανθοπούλου****Σκοποί και στόχοι του μαθήματος**

Το μάθημα αποτελεί εισαγωγή στη θεωρία, την έρευνα και τις βασικότερες εφαρμογές της εργασιακής και οργανωσιακής ψυχολογίας. Στόχος του μαθήματος είναι η επιστημονική μελέτη των ενδο-οργανωσιακών φαινομένων, των στάσεων, των συναισθημάτων και της συμπεριφοράς των ατόμων σε σχέση με την εργασία τους, καθώς και της αλληλεπίδρασης των οργανισμών με το περιβάλλον στο οποίο εντάσσονται. Το μάθημα αυτό περιλαμβάνει μια θεωρητική ενότητα και μια ενότητα εφαρμογών.

Στη **θεωρητική** ενότητα του μαθήματος καλύπτονται οι ακόλουθες θεματικές: 1) Ιστορική εξέλιξη των οργανωσιακών θεωριών, 2) Σχεδιασμός, δομή και κουλτούρα των οργανισμών, 3) Οργανωσιακές αλλαγές και αντίσταση στην αλλαγή, 4) Ηγεσία και Ομάδες στους οργανισμούς, 5) Εργασιακές Στάσεις: Εξουθένωση, Δέσμευση, Ικανοποίηση και Εργασιομανία, 6) Κίνητρα στην εργασία, 7) Παραγωγικές Συμπεριφορές, 8) Αντιπαραγωγικές Συμπεριφορές και ο Ρόλος της Δικαιοσύνης, 9) Εργασιακό Περιβάλλον και Εργασιακή Ευζωία, 10) Ατομικά Χαρακτηριστικά και Εργασία. Το μάθημα καλύπτει φαινόμενα που αναπτύσσονται και στα τρία επίπεδα ανάλυσης των οργανισμών: το μακρο-οργανωσιακό, το μέσο-ομαδικό και το μικρο-ατομικό επίπεδο.

Η ενότητα των **εφαρμογών** περιλαμβάνει πρακτικές ασκήσεις και μελέτη περιπτώσεων για την καλύτερη κατανόηση των βασικών θεωρητικών εννοιών. Οι φοιτητές/τριες θα κληθούν να διατυπώσουν ερευνητικές υποθέσεις και να εφαρμόσουν στην πράξη συγκεκριμένες μεθόδους συλλογής και ανάλυσης δεδομένων για την εξέταση των υποθέσεων αυτών με απώτερο στόχο την ολοκλήρωση μιας ερευνητικής εργασίας περιορισμένης έκτασης.

Με την επιτυχή ολοκλήρωσή του μαθήματος, οι φοιτητές:

- Θα έχουν κατανοήσει τις βασικές θεωρίες για το σχεδιασμό, τη δομή και την κουλτούρα των οργανισμών
- Θα έχουν κατανοήσει τους τρόπους με τους οποίους μπορούν να εφαρμοστούν οι αλλαγές στον οργανισμό και πώς αυτές εξηγούν την αντίσταση στην αλλαγή
- Θα έχουν κατανοήσει τα είδη ηγεσίας και πώς λειτουργούν οι ομάδες στους οργανισμούς
- Θα έχουν κατανοήσει τα βασικά θεωρητικά μοντέλα που εξηγούν την εργασιακή ευζωία, τα κίνητρα, τις στάσεις και τις (παραγωγικές και αντιπαραγωγικές) συμπεριφορές των ατόμων σε σχέση με την εργασία τους
- Θα έχουν κατανοήσει τους βασικούς τρόπους με τους οποίους η επιστήμη της Ψυχολογίας συμβάλλει στο ταίριασμα ατόμου-εργασίας και εργασίας-ατόμου
- Θα είναι σε θέση να διατυπώσουν ερευνητικές υποθέσεις για θέματα που αφορούν στην εργασιακή και οργανωσιακή ψυχολογία και να τις εξετάσουν εμπειρικά.

Τρόπος διδασκαλίας

Το μάθημα περιλαμβάνει διαλέξεις, ομαδικές ασκήσεις, και ανάλυση περιπτώσεων. Επίσης, στο πλαίσιο του **εργαστηρίου** οι φοιτητές θα εξοικειωθούν με την πρακτική εφαρμογή των βασικών εννοιών της εργασιακής και οργανωσιακής ψυχολογίας σχετικά με τη δομή, την κουλτούρα, τις αλλαγές, το ρόλο της ηγεσίας και τη σχέση του ατόμου με την εργασία του. Ομάδες εργασίας φοιτητών θα πραγματοποιήσουν μια έρευνα μικρής κλίμακας με στόχο την εξέταση μιας ερευνητικής υπόθεσης σχετική με τη θεματολογία του μαθήματος. Θα πραγματοποιηθεί συλλογή δεδομένων με χρήση ερωτηματολογίων. Μέσα από την ανάλυση των δεδομένων, οι ομάδες θα επαληθεύσουν ή θα απορρίψουν τις ερευνητικές τους υποθέσεις. Κάθε ομάδα θα συγγράψει μια ερευνητική εργασία, στην οποία θα παρουσιάζονται οι ερευνητικές υποθέσεις, η μέθοδος, τα αποτελέσματα και η συζήτηση των αποτελεσμάτων.

Τρόπος αξιολόγησης

- **Γραπτή εξέταση, η οποία αντιστοιχεί στο 60% της τελικής βαθμολογίας:** +/- 10 ερωτήσεις 'σωστό/ λάθος' (με αιτιολόγηση) και +/- 2 ερωτήσεις ανάπτυξης.
- **Γραπτή Εργασία (έως 2500 λέξεις χωρίς τη βιβλιογραφία), η οποία αντιστοιχεί στο 30% της τελικής βαθμολογίας:** η γραπτή εργασία θα έχει τη μορφή ενός σύντομου ερευνητικού άρθρου και θα πραγματοποιηθεί από ομάδες 5 φοιτητών. Η εργασία θα πρέπει να κατατεθεί από τα μέλη της κάθε ομάδας την ημέρα των γραπτών εξετάσεων του μαθήματος. Εργασίες δεν κατατίθενται στην εξεταστική του Σεπτεμβρίου.
- **Παρουσίαση προσχέδιου της ομαδικής εργασίας στο πλαίσιο του εργαστηρίου (10% της τελικής βαθμολογίας).**

Η Ομαδική Εργασία θα περιλαμβάνει τα ακόλουθα μέρη:

- Τίτλος και πληροφορίες συντακτών
- Περίληψη (μέχρι 250 λέξεις)
- Εισαγωγή (Παρουσίαση σχετικής βιβλιογραφίας και διατύπωση υπόθεσης)
- Μέθοδος (περιγραφή διαδικασίας, δείγματος και εργαλείων)
- Αποτελέσματα (αξιοπιστία εργαλείων, μέσοι όροι, τυπικές αποκλίσεις, συσχετίσεις)
- Συζήτηση
- Βιβλιογραφία

Το βασικό μέρος της εργασίας θα ολοκληρωθεί κατά τη διάρκεια των εργαστηριακών μαθημάτων.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ:

- Οι εργασίες θα ακολουθούν αυστηρά τους κανόνες του **APA-style**: (βλ. <http://owl.english.purdue.edu/owl/resource/560/01/> <http://www.library.cornell.edu/resrch/citmanage/apa>)
- Οποιαδήποτε ένδειξη **λογοκλοπής** θα οδηγεί σε αυτόματο μηδενισμό της εργασίας. Ένας εξαιρετικός οδηγός για την δεοντολογία στην επιστημονική γραφή μπορεί να βρεθεί εδώ: <http://ori.hhs.gov/avoiding-plagiarism-self-plagiarism-and-other-questionable-writing-practices-guide-ethical-writing>

Αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με την εργασία θα δοθούν στο πρώτο εργαστήριο την Τετάρτη 13/02/2019, όπου και θα γίνει ορισμός των ομάδων εργασίας.

Η συμμετοχή των φοιτητών στα εργαστήρια καθώς και στην ομαδική εργασία είναι **προαιρετική**. Φοιτητές μπορούν να εξεταστούν μόνο στις γραπτές εξετάσεις του μαθήματος. Αυτό σημαίνει ότι θα χάσουν το 40% του τελικού βαθμού (δηλ. 4/10 μονάδες) και θα αξιολογηθούν με άριστα το 60% του βαθμού (**άρα ο βαθμός τους στις γραπτές εξετάσεις θα πρέπει να είναι τουλάχιστον 8/10 για να περάσουν με 5/6**).

Φοιτητές που παρακολούθησαν το μάθημα αυτό ή το μάθημα Ψ-571 'Οργανωτική Ψυχολογία Ι: Θεωρία και Εφαρμογές' (του προηγούμενου οδηγού σπουδών) και έχουν κάνει εργασία, κρατούν το βαθμό των εργασιών τους υπό την προϋπόθεση ότι ο βαθμός τους στις εξετάσεις θα είναι 5/10. **Αυτό δεν ισχύει για του φοιτητές που παρακολουθούν το μάθημα για πρώτη φορά, για τους οποίους δεν υπάρχει όριο στις γραπτές εξετάσεις.**

Προτεινόμενα συγγράμματα στον Εύδοξο

Βακόλα, Μ., & Νικολάου, Ι. (2011). *Οργανωσιακή ψυχολογία και συμπεριφορά*. Αθήνα: Rossili Books.

Greenberg, J., & Baron, R.A. (2013). *Οργανωσιακή ψυχολογία και συμπεριφορά*. Αθήνα: Gutenberg.

Robbins, S.P., & Judge, T.A. (2011). *Οργανωσιακή συμπεριφορά: Βασικές έννοιες και σύγχρονες προσεγγίσεις*. Αθήνα: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΡΙΤΙΚΗ.

Συμπληρωματική βιβλιογραφία

Βακόλα, Μ. (2005). *Διοικώντας τις αλλαγές: Πρακτικές εφαρμογές*. Αθήνα: Εκδόσεις Σιδέρη.

Jex, S.M., & Britt, T.W. (2010). *Organizational psychology: A scientist-practitioner approach*. Hoboken, NJ: Wiley.

Landy, F.J., & Conte, J.M. (2010). *Work in the 21st century: An introduction to industrial and organizational psychology* (3rd ed.). New Jersey: Wiley.

Peeters, M.C.W., De Jonge, J., & Taris, T.W. (2013). *An introduction to contemporary work psychology*. UK: Wiley-Blackwell.

Επίσης, θα αναρτούνται οι παρουσιάσεις της διδάσκουσας καθώς και επιλεγμένα άρθρα και κεφάλαια στον ιστότοπο του μαθήματος στο <https://elearning.auth.gr>

Ενδιαφέρουσες Ιστοσελίδες

- European Association of Work and Organizational Psychology: <http://www.eawop.com/>
- Society of Industrial and Organizational Psychology: <http://www.siop.org/>
- European Academy of Occupational Health Psychology: <http://eaohp.org/default.aspx>

Επιστημονικά Περιοδικά

- European Journal of Work & Organizational Psychology
- Journal of Applied Psychology
- Journal of Organizational Behavior
- Journal of Occupational and Organisational Psychology
- Journal of Occupational Health Psychology
- Personnel Psychology
- The Leadership Quarterly
- Human Relations
- Journal of Management

Αναλυτικό Πρόγραμμα Μαθήματος

Οι διαλέξεις του μαθήματος θα πραγματοποιούνται κάθε Δευτέρα 13.30-15.30 και τα εργαστήρια κάθε Τετάρτη 13.30-15.30 στην αίθουσα 106 εκτός αν αναγράφεται διαφορετικά

Εβδομάδα	Ημερομηνία	Θεματολογία
1 ^η	11/02/2019	<ul style="list-style-type: none"> Εισαγωγή στο μάθημα Εργασιακή και Οργανωσιακή Ψυχολογία
	13/02/2019	<ul style="list-style-type: none"> Πρακτικές οδηγίες για το εργαστήριο και για την ομαδική εργασία Ορισμός ομάδων εργασίας
2 ^η	18/02/2019	<ul style="list-style-type: none"> Θεμελιώδεις θεωρίες οργάνωσης
	20/02/2019	<ul style="list-style-type: none"> Προετοιμασία συλλογής δεδομένων → Ανάλυση του Ερωτηματολογίου/ Περιγραφή ερευνητικής διαδικασίας Συλλογή δεδομένων (από τις ομάδες εκτός εργαστηρίου)
3 ^η	25/02/2019	<ul style="list-style-type: none"> Οργανωσιακή κουλτούρα και κλίμα Ο ρόλος της εθνικής κουλτούρας
	27/02/2019	<ul style="list-style-type: none"> Συλλογή δεδομένων (εκτός εργαστηρίου) Εισαγωγή των δεδομένων στο πρόγραμμα SPSS Αποστολή των δεδομένων κάθε ομάδας στη διδάσκουσα για δημιουργία κοινού αρχείου
4 ^η	04/03/2019	<ul style="list-style-type: none"> Απουσία της Διδάσκουσας με το πρόγραμμα Erasmus +
	06/03/2019	<ul style="list-style-type: none"> Απουσία της Διδάσκουσας με το πρόγραμμα Erasmus +
5 ^η	13/03/2019, 09.00-11.00 (αιθ. 03)	<ul style="list-style-type: none"> Οργανωσιακές αλλαγές και αντίσταση στην αλλαγή (αναπλήρωση μαθήματος 4/3)
	13/03/2019	<ul style="list-style-type: none"> Μελέτη Περίπτωσης: IKEA Υπολογισμός Κλιμάκων στο πρόγραμμα SPSS Υπολογισμός συμφωνίας προϊσταμένων-υφισταμένων ως προς διαφορετικές διαστάσεις της οργανωσιακής κουλτούρας
6 ^η	18/03/2019	<ul style="list-style-type: none"> Ηγεσία στους οργανισμούς
	20/03/2019	<ul style="list-style-type: none"> Ομαδική άσκηση στην Ηγεσία στους οργανισμούς Διατύπωση Υποθέσεων Προετοιμασία δεδομένων για εξέταση υποθέσεων
7 ^η	26/03/2019, 17.00-19.00, ΚΑ	<ul style="list-style-type: none"> Ομάδες στους οργανισμούς (αναπλήρωση μαθήματος 6/3)
	27/03/2019	<ul style="list-style-type: none"> Εξέταση Υποθέσεων στο SPSS
8 ^η	01/04/2019	<ul style="list-style-type: none"> Παραγωγική Συμπεριφορά
	03/04/2019	<ul style="list-style-type: none"> Διευκρινήσεις σχετικά με τις Εργασίες
9 ^η	08/04/2019	<ul style="list-style-type: none"> Αντι-παραγωγική Συμπεριφορά και ο Ρόλος της Δικαιοσύνης
	10/04/2019	<ul style="list-style-type: none"> Παρουσιάσεις Προσχέδιων Εργασιών
10 ^η	15/04/2019	<ul style="list-style-type: none"> Εργασιακές Στάσεις: Εξουθένωση, Δέσμευση, Ικανοποίηση, Εργασιομανία
	17/04/2019	<ul style="list-style-type: none"> Παρουσιάσεις Προσχέδιων Εργασιών
11 ^η	06/05/2019	<ul style="list-style-type: none"> Κίνητρα στην εργασία
	08/05/2019	<ul style="list-style-type: none"> Παρουσιάσεις Προσχέδιων Εργασιών
12 ^η	13/05/2018	<ul style="list-style-type: none"> Εργασιακό Περιβάλλον και Εργασιακή Ευεξία
	13/05/2018 (15.30-17.00, 106)	<ul style="list-style-type: none"> Παρουσιάσεις Προσχέδιων Εργασιών (αναπλήρωση μαθήματος 15/5)
13 ^η	20/05/2019	<ul style="list-style-type: none"> Ατομικά χαρακτηριστικά και η αξιολόγησή τους Ανασκόπηση Μαθήματος
	22/05/2019	<ul style="list-style-type: none"> Τελική Ανατροφοδότηση στις Ομαδικές Εργασίες

